

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

Titulus XXVI. De maledicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

incautè aut temerarie percutiat, suspenditur ad tempus, c. *præterea hoc tit.* quod si se non emendaverit deponitur, c. *i. hoc tit. c. duæ sunt §. percussores 45. dist.* quia peccatum pluries iteratum, licet pluries punitum, aggravat tamen idem peccatum ultimum, Bald. in *authen. qui semel sub num. 8. & 19. C. quom. & quando iudex.* Idem in *authen. sed novo n. 6. C. de serv. fugit facit l. cui §. fin. & ibi Bart. n. 6. & 7. ff. de accusat.* Est alia percussio

11 *spiritualis, ¶ quæ fit malo & inutili sermone, ut quando prælatus indiscretus inutili sermone percutit conscientiam infirmorū, & hæc semper est mala & mortale peccatum, c. pen. in fin. & c. fin. 45. dist.*

Titulus XXVI.

De maledicis.

SVMMARIA.

- 1 MALEDICVS est qui obloquitur de homine detrahendo.
- 2 MALEDICI pœna.
- 3 Episcopus pro convitio sibi facto neminem potest excommunicare.
- 4 Religiosorum in suis sermonibus prælatis Ecclesiarum detrahentium pœna.
- 5 BLASPHEMIA est mixti fori.
- 6 Committitur verbo & facto, ac verbo multo modo hic relatis.
- 7 Facto si projicitur lapis aut spurcicia in figuram Domini nostri Iesu Christi vel beatae virginis vel alicuius sancti.
- 8 Absolutio publica blasphemia verbalis reservatur Episcopo pœnitentia injungenda laico Episcopus cum eo non dispensat.
- 9 Clerico non imponitur pœnitentia publica, sed alia arbitraria.
- 10 Publice blasphemus quis dicatur.

11 *Occulta verbalis blasphemia non est reservata Episcopo.*

12 *Blasphemia facta commissa à clerico vel laico punitur pœna ultrice iudici arbitraria.*

PRÆTEREA est & alia percussio quæ fit lingua, in *summa & c. 1. §. ecce 46. dist. c. qui peccat. 23. quest. 4. à maledicis & blasphemis; maledicus ¶ est qui obloquitur de homine detrahendo ei, & cum obloquitur deprimendo, c. ex merito 6. quest. 1. c. 1. hoc tit. censetur homicida, c. *summa 6. quest. 1. l. clar. lib. 5. §. hæresis n. 25.* est infamis, ¶ & ab ecclesia fit extorris, cap. *deteriores 6. quest. 1.* Clericus de maledicto convictus in iudicio cogitur ad postulandum veniam, si noluerit degradatur, sive suspenditur, nec unquam ad officium absque satisfactione revocatur, c. *cleric. 1. & 2. 46. dist. & donec in vitio est non promovetur, cap. cleric. 3. 46. dist. qui contumeliam sive convitia Episcopo ¶ intulerit, quæ non solum Episcopum, sed ecclesiam eius tangunt, ut si dicat eum esse simoniacum, mox depositus Curia seculari traditur, c. *si quis sacerdotum 11. quest. 1. & ibi gloss. notat tres casus in quibus statim qui traditur Curia seculari c. si quis ab Episcopo & ibi gl. 2. quest. 7. maxime si in depressionem Domini Papæ & ecclesie Romanæ proruperit, c. 1. hoc tit. & ibi gl. mag. in verb. temeritate hoc tit. & ibi Pan. num. 5. & DD. c. Guilsarius 23. quest. 4. Pro convitio sibi facto Episcopus neminem potest excommunicare, ut si obijciatur Episcopo, tu es filius rustici, c. *inter querelas 23. quest. 4.* Religiosi ¶ in suis sermonibus Prælatis ecclesiarum detrahere non debent, alias duobus mensibus subjacent pœnis, quæ gravibus culpis eis solent infligi, super quibus absque manifesta necessitate, cum eis non potest dispensari ab eorum***

eorum superiore, *clem. 1. §. 1. & §. si quis vero de privil.*

5 Blasphemia est ¶ mixti fori, *c. statuiamus & ibi Pan. num. 9. hoc tit. Clar. in prax. crim. §. blasphemia num. 4. in fin. committitur verbo*

6 ¶ & facto, verbo multis modis, 1. cum Deo attribuitur quod ei non convenit, *c. si quis per capillum 22. quest. 1. Authent. ut non luxurientur contranaturam §. & quoniam quidem.*

2. Cum ab eo removeretur quod ei convenit, & idè qui derogat Divinæ majestati, potestati, aut bonitati blasphemus est, *D. Thom. 2. 2. quest. 1. 3. art. 1. Covar. in c. quamvis §. 7. num. 8. 1. par. relect. de pact. Menoch. de arbitr. jud. lib. 1. cent. 4. casu 375. num. 3. & seqq.*

3. Cum creatura tribuitur, quod convenit creatori soli, ut adoratio, *c. non invenitur 23. quest. 4. c. Imp. 11. quest. 3. Boerius decis. 301. num. 2. & seqq.*

4. Quando sanctis attribuitur, quod Deus ex sua gratia declaravit nolle in eis esse, vel ab eis removeretur quod declaravit in eis esse, & eodem modo est peccatum blasphemia Dei, *c. si quis dixerit & 2. cc. seqq. 11. qu. 3. late summissa de his omnib. in verb. blasphemia Menoch. de arbitr. d. cas. 375. in princ. usque ad num. 18. lib. 1. cent. 4. & hæc quidem proprie, improprie enim quodlibet convitium in Deum prolatum, & itidem contumelia maledictione in Deum, aut virginem matrem, aut sanctos blasphemiam nomen habet, *c. cum cap. ver. verbum autem Domini 23. qu. 5. c. violatores 25. qu. 5. Gram. dec. 50. nu. 7. & seqq. Barc. in litem apud labeonem §. ait pretor. num. 4. ff. de jurejur. 10. de Imol. in l. his verbis §. illa instit. ff. de hered. inst. Clar. in praxi crim. §. blasphemia Menoch. de arb. jud. li. 1. cent. 4. casu 375. num. 18. & seqq. 10. de Anan. in c. 2. num. 12. h. t. & ibi Can. Ias. in l. ait pret. §. jurari num. 12. & seqq. ff. de jurej. Cov. in c. quamvis §. 8. 7. 1. par. relect. de pact. facto ¶ committitur, si jactatur lapis vel spurcicia in figuram**

Summa in Decretal.

Domini nostri Iesu Christi, vel B. Virginis, vel alicujus sancti, *c. si Canonici §. fin. de off. ord. in 6. l. non contrahit cum l. seq. & l. famosi in fi. ff. ad leg. tul. majest. 10. de Anan. in c. 2. nu. 14. h. t. Menoch. de arbitr. casu 376. per tot. li. 1. cent. 4. Absolutio ¶ publicæ blasphemiam verba- 8*

lis, sive verbo commissæ reservatur Episcopo, *c. & ibi gl. in verb. reservantur enumerat casus Episcopo reservados de pœnit. & remis. in 6. ibi Can. Pan. in c. 2. in 1. nor. h. t. qui debet injungere pœnitentiam laico, quod stare debeat in manifesto septem diebus Dominicis præforibus ecclesiæ dum aguntur missarum solemniam, & ultimo die sine pallio & calceamentis, & ligatus corrigia circa collum, septemque diebus præcedentibus sextis feriis præfararum Dominicarum jejuret in pane & aqua, & nullatenus intret ecclesiam, quolibet quoque prædictorum dierum tres si poterit, vel duos, aut saltem unum pauperem reficiat, & si nec ad hoc ejus suppetant facultates in aliquam pœnam corporalem, *c. finem litib. de dol. & contum. l. fin. ff. de in jus voc. commutatur, renitentis suscipere & peragere prædictam pœnitentiam, inderdicitur ingressus ecclesiæ, & in obitu ecclesiastica sepultura, præterea per temporalem potestatem, coactione, si necesse fuerit, Episcopi adhibita, blasphemus si dives est 40. solidis mulctatur, alioquin 30. sive 20. vel si ad id non sufficiat, quinque usualis moneræ, *c. statuiamus h. t. & concurrunt Iudex ecclesiasticus & sæcularis ad puniendum idem delictum, nec pœna imposta per unum impedit pœnam imponendam per alium, quia blasphemus utrumque hominum genus offendit & clericorum & laicorum, 12. q. 1. c. duo sunt. & ideo duplici pœna punitur, Host. in d. c. statuiamus num. 9. & ibi Pan. num. 4. & Can. nullam in hoc misericordiam habiturus, & ideo Episcopus cum eo non potest***

dispen-

- dispensare c. *statuimus hoc it.* & *ibi Pan. num.*
95. Clerico ꝛ blasphemus non imponitur pœnitentia publica, sed pœna arbitraria, & ita grave possit esse delictum, ut fieret depositio, *Pan. in d. c. statuimus num. 8. c. si quis per*
- 10 *capillum 22. q. 1.* Publice ꝛ blasphemus dicitur quando blasphemia est notoria de iure, ut quia convictus & condemnatus in iudicio, vel facto, quia publice & palam pluries blasphemiam intulit, c. *fin. de cohabit. cler. & mulier. c. de manifesta 2. qu. 1. c. cum olim de verb. sign. vel quando coram pluribus personis in camera vel platea blasphemavit, referentibus hoc postea Episcopo, l. palam ff. de verb. sign. c. 1. in princ. h. t. c. quam sit & ibi gl. 1. de excess. pralat. l. 3. & ibi gl. in verb. publ. c. de summa trinit. Pan. in c. statuimus num. 7. h. t. & ibi*
- 11 *Hofst. num. 4. & Can. Occulta ꝛ verbalis blasphemiam non est reservata Episcopo, sed qui liber sacerdos potest ab ea absolvere, c. Christiana 32. q. 5. c. sicut tuus in fin. & ibi gl. fin. ab leg. concord. de simon. Hofst. in d. c. statuimus n. 2.*
- 12 & *Can. blasphemiam ꝛ facto commissa à clerico vel laico punitur pœna ultrice Iudici arbitraria, c. si Canonici in fin. & ibi gl. fin. & Can. de off. ord. in 6. c. de causis 5. fin. de off. deleg. Menoch. de arb. jud. li. 1. cent. 4. cas. 376. n. 4. & seq. vel clericus, nisi pœnituerit & satisfecerit, privatur loci sui dignitate & honore, c. quinque 26. quest. 5.*
- 2 Non privat privilegio c. *si quis suadente fori aut alius privilegiis.*
- 3 Minor excommunicatio privat tantum participatione sacramentorum, quæ consistit in perceptione non communionem fidelium, nec suspendit ab ordine.
- 4 DEPOSITIO est perpetua remotio ab ordinibus & gradibus ecclesiasticis propter crimen aut magnam negligentiam verbaliter non solemniter.
- 5 Depositio quomodo fiebat per iura antiqua & quomodo fiat hodie ex decretis Concilij Tridentini.
- 6 DEGRADATIO est actualis sive solemnio clerici ab ordinibus & gradibus ecclesiasticis ex auctoritate cum detractione insignium.
- 7 Quomodo fiat juxta decreta Concilij Tridentini.
- 8 DEPOSITIO à beneficio est quando clericus eo privatur.
- 9 SUSPENSIO ab officio sive executione ordinum aut à divinis, vel est perpetua, vel fit ad certum tempus.
- 10 Interdum quis suspenditur à certo actu officij.
- 11 Aliquando quis suspenditur ab officio quoad alios.
- 12 Aliquando quis suspenditur quoad se & quoad alios.
- 13 Suspendio à beneficio tantum non repellit à divinis.
- 14 Suspendio ab officio & beneficio.
- 15 INTERDICTUM factum clerico non differt à suspensione ab officio.
- 16 Aut locus est interdictus & clerici sunt suspensi quoad alios non quoad se.
- 17 MINISTRARE quando dicantur clerici.
- 18 Clerici constituti in minoribus aut sacris ordinibus excommunicati maiore excommunicatione, scienter ministranti pœna est irregularitas à qua solus Papa absolvit.

Titulus XXVII.

De clerico excommunicato, deposto vel interdicto ministrante.

S V M M A R I A.

- 1 EXCOMMUNICATIO duplex est major & minor, major privat participatione sacramentorum, communionem fidelium & suspendit ab ordine.